



Sueški kanal

Pilot Muhamed

tekst Senad Švraka / foto Senad Švraka

Brž ko je pilot prišel za Sueški kanal, to je bilo okoli desete ure, smo odvezali vrvi in odpluli. Pilot je ime Muhamed in na prvi pogled mi je bilo jasno, da gre za kmetavza prve vrste. "You captain Muhamed very good," je bilo skoraj vse, kar je znal angleško. Bil je živo nasprotje pilota Ramizama, ki naju je dva dni poprej pripeljal do "marine" (Port Fouad Yacht Centre) v Port Saidu.

Muhamed je trobezljal brez počitka, a za razliko od svojega slavnega soimenjaka ni povedal nič modrega ali globokega, ničesar, kar bi koristilo človeštvu ... Same banalnosti. Ali lahko dobi kokakolo, kavo, čaj, pa nekaj za jesti in tako v nedogled. Nazadnje je hotel videti daljnogled in Filijev prenosni telefon. Zaprošil je, da ga Fili pokliče, ker mu je bila vseč neka kmečka popevka na njegovem prenosnem telefonu. In Fili ga je moral klicati po desetkrat dnevno.

Ko se je čez dan ogrelo, me je prosil za pokrivalo. Dal sem mu neko kapo, ki sem jo dobil v Turčiji, in kar predvideval sem, da mi jo bo pozneje pozabil vrniti. Čez čas je hotel na stranišče in poslal sem ga na krmno stopnico. Okleval je in sprva ni hotel oditi. Morda ni znal plavati. Ko je bila sila le prevelika, se je le odločil in opravil svoje. Postal je zaspan in je zadremal. Kar oddahnila sva si.

Muhamed nama je prepovedal snemanje in to je bilo za naju veliko razočaranje. Ne zgodi se prav pogosto, da človek pluje skozi Sueški kanal, za naju pa je imel dogodek še zgodovinski značaj! Prva Bosanca, ki se skozi Sueški kanal prebijata na poti do Indijskega oceana ... To ni majhna stvar! Zdaj pa zaradi tega človek ... ne smeva fotografirati! "Canal security" dixit Muhamed. Seveda je Fili na skrivaj napravil nekaj posnetkov, ampak so bili slabi, narejeni v naglici! Sicer pa roko na srce, tu ni kaj prida videti! Na vzhodni strani sinajska puščava, tu in

tam nizke sipine, občasno iz peska štrli kakšen grič črnega kamenja. Vojaške postojanke, sistemi za vzdrževanje kanala, dolge vrste kamionov ... Na zahodni strani teče železniška proga, občasno dolge kompozicije vlakov. Tu je tudi nekaj rastlinja, nizko borno grmičevje, tu in tam kakšna palma. In vsepovsod vojaki. Teh je polno vzdolž obeh bregov. Obala ob kanalu je nekoliko privzdignjena, tako da ne nudi širokega razgleda na okolico. Najini glavi sta komaj dva metra nad vodno gladino!

Pilot Muhamed



no! Plujeva ob bregu, da ne bi bila na poti ladij, vzdolž oznak, ki si monotono sledijo. Čas teče počasi. Plujemo s hitrostjo petih vozlov in ugotavljamo, da do mraka ne bomo uspeli premostiti razdalje 44 milj, ki nas loči od Ismailije, ki leži nekako na sredi kanala. Ponoči je plovba jahtam prepovedana in Muha-



1



4



1: Dxxx

2

1: Dvojezične cestne označbe v Suezu. 2: Tržnice v Sezu in Port Saidu so bogato založene s sadnjem in zelenjavo. 3: Lateralne oznake v kanalu služijo kot počivališča ptic. 4: Ribiči na jezeru Timsa.



3

med vztraja, da prenočimo v Beli. To mi ni všeč. Nisem pri volji, da bi plovbo po kanalu raztegoval, saj se mi mudi v Rdeče morje. Prepiram se z Muhamedom in po telefonu pokličem našega agenta Nagiba. Ko oznamim svojo namero, Muhamed ne more skriti strahospoštovanja ob njegovem imenu. "Mr. Nagib? Why? Why Mr. Nagib?" Agentu razložim svojo težavo in ta zahteva Muhameda na telefon. Ko končata razgovor, Nagib prekine zvezo. Njegov obraz je zmagoslaven, obveljala je njegova beseda. Prenočili bomo v Beli. Težko ga prenašam in še enkrat pokličem Nagiba. Potrdi mi, da je plovba ponoči prepovedana, tu ni kaj storiti. V Beliju je pomol, lahko se bomo privezali. Pomirim se z usodo ...

Nad reko se je spustil mrak, ko se prikaže Beli. Muhamed išče zvezo po VHF. Ko priplujemo do kontrolnega stolpa se vzpne na palubo in se dere na ves glas. To traja kakšnih 5 minut, nato se napotimo proti pomolu. Tam nam skušata pomagati Egipčana, a sta kaj nespretna. Pri manevru nas ovira veter, zato moramo biti hitri in natančni. Fili skoči na pomol s premčno privezno vrvo, sam poskušam dopovedati dvojici na pomolu, da zagradi za krmne vrvi, pa ne razumeta, ampak se odmajeta proti premcu, kjer je Fili že vse uredil. "No problem," pravita ležerno. Kako ni problema, zabentim, nato sledi žaljivka, ki ni za javnost ... Skočim na kopno in privežem krmo. Šele tedaj enemu od njih „pride“, primakne se k meni, da bi mi vzel vrvi, a ga s hrbtom odrinem in dokončam delo. Nato pripravim še spring, ker veter piha v premec in ga pritiska ob pomol.

Ko je vse urejeno in je barka privezana, kot je treba, se prikaže Muhamed, ki je izginil kot kafra v istem trenutku, ko se je barka dotaknila pomola. "Captain, Ismailia," mi pravi ves srečen. Nejeveren ga gledam in končno izdavam: Mar ne bomo prenočevali tu? Ne, pravi, v Ismailijo gremo. "Captain Muhamed very good," pravi in se smeje. Menda je nekomu na kontrolni postaji dal deset funtov, da nas pustijo naprej. Vse kaže, da tudi sam ni navdušen, da bi ostali, a zaradi povsem drugega razloga. Dojel je, da na Alei ni prostora zanj in če ostanemo preko noči, bo moral spati na palubi. In to mu ni prav nič všeč.

Odvežemo vrvi, medtem pa se je povsem znočilo. Vesel sem, da ne izgubljam časa. Nočna plovba ni prav udobna, meglice jo še dodatno otežujejo. Plujemo blizu brega, ampak tam je vse polno preprek, plavajoče oznake, boje in ribiške barke, ki niso osvetljene in jih je videti prav tako dobro kot neosvetljenega črnca v rudniku premoga ... Ena



Plovba skozi Sueški kanal.

od oznak je napačno osvetljena in le malo je manjkalo, da je nismo „sneli“. Po sredini kanala nas prehitevajo štiri velike ladje. Z močnimi reflektorji osvetlujejo obalo in se držijo sredine, kjer je voda globoka 22 metrov. Muhamed je vztrajal, da bo krmaril vse od Belija dalje, vendar mu zdaj odvezam krmilo, ker mi ni všeč, kar počne. “Why, captain why?” Toliko, da ne zajoka, ko prevzamem krmilo. “Because,” mu na kratko odgovorim. Stvar je v tem, da se vsake velike ladje ustraši in sili barko preveč na breg. Sam se držim globine 5 do 10 metrov, kar nam zagotavlja dovolj varnosti pred velikimi ladjami, ki se držijo globine od 12 do 20 metrov.

Malo pozneje me vpraša, če imam zanj kakšno jakno, saj je oblečen samo v srjaco. Odkar ni sonca, se je zelo ohladilo, pa še veter piha. Le kako se sam ni spomnil na to, saj je domačin. Podam mu jakno in si zabičam, da mu je ne smem pozabit vzeti nazaj, ko se bomo razšli.

Vse to me dela utrujenega. Slaba vidljivost in še Muhamed, ki mi nazira energijo. Komaj čakam, da pridemo v Ismailijo. Malo pred mestom, na samem vходу v jezero Timsa, se kanal zoži in v kaosu luči se ne najdem. Izgovorim se, da nekaj potrebujem v kabini in predam krmilo Muhamedu. On pozna pot, to je navsezadnje njegovo delo, naj si zasluži plačilo. In glej, Muhamed nas brez težav pripelje v mesto. V popolni bonaci in brez težav se privežemo za pomol. Fili ostaja na kopnem, sam se vračam na Aleo. Medtem ko sva se privezovala, je Muhamed odšel v kabino in tam sedel neomajen kot stena. Brez “presenta” ga niti z dvigalom ne bi izvelkel.

Prpripravljam 10 dolarjev, kar je običajen bakšiš za pilota, in jih položim v ovojnico. Na njej piše “Mohammad”. V resnici bi ga najraje vrgel z barke in to na nasprotni strani, kot je tista, s katero smo privezani! Muhamed odpre ovojnico, izvleče 10 dolarjev, jih pogleda, njegov obraz pa zadobi »faco« poštenjaka, ki so ga razžalili, užaloščenega »luzerja«, prevaranega »trudbenika«, križanega pravičnika, razočaranega ljubimca ... Toliko, da ne zajoka. Nato se začne razprava, je dovolj ali ni dovolj. Ko mi je dovolj, vzamem ovojnico in ga vprašam: “You want it?” Če ne maraš, ti ni treba. Muhamed, bolje drži ga kot lovi ga, vzame ovojnico nazaj, izvleče 5 dolarjev in namigne, da bi bil zadovoljen še z enim takšnim bankovcem. Ko uvidi, da ne bo nič, se ozre po kabini,

da bi ugledal nekaj, kar bi mu lahko dodal k plačilu. Prosi me za soft drink. Pristanem, samo da se ga rešim. Medtem ko brskam po hladilniku in iščem sok, najdem baklave, ki sem jih kupil v Port Saidu. Vse to mu izročim in čakam. Nezaupljivo pogleda v vrečko, prewzirljivo prhne in spusti baklave na mizo. Niti pogledati jih noče. Očitno ga zanimajo samo uvoženi predmeti. Vzame sok, jaz pa dodam še zavojček piškotov. “Biscuits?” “Not for you Muhamed.” Vzamem jih nazaj in dam na polico. “Tuna steak?” Najbrž je hotel konzervo tunine? “Go, Muhamed, go.”

Končno ga izrinem v kokpit. In kot po čarovniji, se podoba v hipu spremeni. Muhamed postane sladek kot med z nasmehom od ust do ust. “Good captain Muhamed, good captain Senad.” Vztraja, da prihodnjič, ko spet pridemo, njega pokličemo za vodnika in da se

Ribiči v Ismailiji niso bili za blagovno menjavo. V angleščini so znali povedati »money«.



mu oglasiva iz Sueza. Da bo vedel, da sva srečno prišla in ga ne bo skrbelo. Komaj se ga znebiti. Fili se je medtem spoznal z Ahmetom, direktorjem marine, in Olegom, ukrajinskim mornarjem, čigar ladja je privezana blizu nas. Muhamed vse pozna in tudi on se pozdravlja z njimi. Nazadnje se obrne še k meni ... Krcnem ga po ščitniku kape, samo toliko, da bo vedel, da vem, da jo je pozabil vrniti. No, da vsaj jakne ni odnesel ...

V Ismailiji smo ostali tri dni. Drugi del plovbe skozi Sueški kanal, od Ismailije do Sueza, je potekal brez posebnosti. Tokrat je bil naš pilot Halid in z njim ni bilo nikakršnih težav. Zatem se je Alea spustila po Sueškem zalivu do marine El Gouna, 20 milj severno od Hurgade, kjer sem se zadržal približno mesec dni. Fili se je zaradi nekaterih obveznosti moral vrniti v Bosno, jaz sem v goste dobil prijatelje iz Sarajeva in skupaj smo dočakali novo leto pod egipčanskim soncem.

Fili se je vrnil januarja in po nekaj dnevih priprav sva 25. januarja nadaljevala pot proti jugu in večnemu poletju. Dober dan sva potrebovala do 140 milj oddaljenega Port Galiba, kjer sva opravila izhodne formalnosti in naslednje jutro v sončnem vremenu odjadrjala z ugodnim vetrom, ki nama je pihal v polkrmu. Pozneje se je veter krepil in dosegel moč 8 boforov. Z najmanjšimi jadri je Alea letela po razpenjenih valovih in se tu in tam zapeljala po njih v najlepši srfarski maniri. GPS je na trenutke pokazal hitrost 11 vozlov. Okoli naju je morje grmelno, a strah ni na mestu. Prizor je tako mogočen, da s Filijem vpijava vase vtise, ki nama jih nudi mogočna narava in nasmeh nama kar noče z obrazov. S soncem osvetljeni valovi se prelivajo v vseh odtenkih od svetlo turkizne do indigo modre barve, razpenjeni vršički valov pa so podobni vrhovom gora, pokritih z snegom.

Najin prvi postanek je šele v Marsi Fijab v Sudanu. V treh dneh sva prejadrjala 413 milj. Ni slabo za devetmetersko jadrnico s teoretično hitrostjo trupa šest vozlov in pol. Marsa je pravzaprav naziv za globoko, v skale vsekane zalive v Rdečem morju. Marsa je v bistvu konec vadija - presušenega vodnega toka, po katerem so se nekdanji hudourniki spuščali z obalnih planin do morja. Pri vplutju v takšen zaliv mora biti človek karseda pazljiv, kajti običajno dolg vijugavi kanal je preprečen s koralnimi grebeni in „miniran“ s posameznimi koralnimi glavami. Najboljši čas za plovbo po njem je opoldne, ko je sonce visoko na nebu in lahko že po barvi vode vidiš, kje so nevarni podvodni grebeni.

Sidrava v peščenem zalivu na dveh metrih globine. Z drugim sidrom na krmi preprečiva, da bi se jadrnica preveč približala koralni čeri, če bi veter pojenjal. Okoli naju ni veliko prostora, vendar je lega odlično zaščitena. Voda je mirna kot ogledalo. Medtem, ko se sonce spušča k horizontu, utrujena, a zadovoljna sediva v kokpitu in izmenjujete vtise. Takoj po večerji se odpraviva spat. Zase vem, da sem zaspal hitro. Rekel bi, da je bilo tako, kot bi nekdo obrnil stikalo in ugasnil luč. Ne prebudim se do šestih zjutraj.

Naslednje jutro usposobiva pomožni čoln za plovbo in se odpraviva na raziskovanje. Okoli naju ničesar ne moti divjine. Marsa Fijab je široka in nabrazdana laguna sredi puščave in je večinoma zelo plitka. In vendar nisva sama! Na majhnem peščenem otoku sredi lagune srečava dva dečka. Starejšemu je ime Isa (Jezus po arabsko) in je star 17 let. Mlajšemu dečku je ime Muhamed, star je 15 let in zna malce govoriti angleško. Poklepeta mo in si pomagamo z risbami v pesek. Rada bi dobila 4 jajca in v zameno sva pripravljena dati nekaj sladkorja. Dogovorimo se za snidenje zvečer, dotlej še malce raziskujeva laguno. Očitno kraj občasno obiskujejo ptice selivke, o čemer pričajo gnezda. Očitno je tudi, da januar ni čas zanje, kajti vsa gnezda so prazna. Sva pa videla nekaj orlov ali jastrebcev oziroma njim podobnih roparic.

Pred sončnim zahodom pohitiva na sestanek. Muhamed je že tam, njegov čoln je star in trhel, pušča vodo, a je v teh krajih težko najti material za popravilo. Prosi naju, da mu ga pomagava preobrniti. Ko je delo opravljeno, si Muhamed iz delabe naredi turban in si ga postavi na glavo. Nato si vanj zatakne nož, naju pozdravi in se odpravi preko plitve lagune proti obali. Opazujeva ga, kako se oddaljuje proti zahajajočemu soncu. Do kolen, včasih do pasu brede po vodi in ko je bil že daleč stran, se zdi, da hodi po vodi. Prizor se zdi neresničen. V divjini sva srečala dvojico prijateljev, Muhameda in Isusa ... le da je tokrat Muhamed hodil po vodi ... ☐



1: Senad in piramide. 2: Fili je prisluhnil školjkam. 3: Sprehod po Marsi Fijab. 4: Muhamed, Isa in Fili na preluknjanim čolnu.

